

بیمه شدگانی که به سن قانونی (۶۰ سال سن تمام برای مردان و ۵۵ سال تمام برای زنان) برسند در صورتی که دارای حداقل سابقه پرداخت حق بیمه برای سال مورد نظر باشند، می توانند تقاضای بازنشستگی کنند.

حداقل سابقه پرداخت حق بیمه ۲۰ سال می باشد.

قانون و شرایط بازنشستگی پیش از موعد بیمه تامین اجتماعی

بازنشستگی ۱۰ سال زودتر از موعد قانونی

- ❖ وقتی که بیمه شده مرد یا زن حداقل ۳۰ سال تمام سابقه پرداخت بیمه داشته باشد، سن وی برای بازنشستگی از ۶۰ سال به ۵۰ سال برای مردان و از ۵۵ سال به ۴۵ سال برای زنان کاهش می یابد.

بازنشستگی بدون محدودیت سنی

- ❖ بیمه شدگانی که حداقل ۳۵ سال تمام سابقه پرداخت حق بیمه داشته باشند، شرط حداقل سن برای بازنشستگی آنان حذف می شود و این عده از بیمه شدگان با هر سنی می توانند درخواست بازنشستگی کنند.

بازنشستگی با سابقه کمتر از ۲۰ سال

- ❖ آقایان ۶۰ ساله و خانم های ۵۵ ساله (و بالاتر) می توانند با داشتن ۱۰ سال تا ۱۹ سال سابقه هم تقاضای بازنشستگی بدهند که مستمری این دسته بر اساس میزان سابقه آنها پرداخت می شود (برای مثال اگر با ۱۶ سال سابقه بیمه بازنشسته شوند فقط مستمری ۱۶ روز را دریافت می نمایند) حتی با سابقه کمتر از ۱۰ سال (مثلا ۷ سال) می توانند با خرید تفاوت سابقه تا ۱۰ سال (یعنی ۳ سال) سابقه بیمه خود را به ۱۰ سال رسانده و در نهایت با ۱۰ روز مستمری بازنشسته شوند

شرایط ویژه بازنشستگی برای زنان

- ❖ زنان بیمه شده مشمول قانون کار با ۲۰ سال سابقه کار و پرداخت حق بیمه و ۴۲ سال سن با ۲۰ روز حقوق می توانند بازنشسته شوند.

شرایط ویژه بازنشستگی در برنامه ششم توسعه

- ❖ زنان بیمه شده مشمول سایر قوانین استخدامی با ۲۰ سابقه کار و پرداخت حق بیمه و ۵۰ سال سن با ۲۰ روز حقوق می توانند بازنشسته شوند

شرایط بازنشستگی در مشاغل سخت و زیان آور

- ❖ وقتی بیمه شده مدت حداقل ۲۰ سال متوالی و یا ۲۵ سال متناوب در کارهای سخت و زیان آور سابقه پرداخت حق بیمه داشته باشد می تواند بدون توجه به شرط سنی درخواست بازنشستگی نماید.
- ❖ هر سال سابقه پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان آور، یک و نیم سال محاسبه خواهد شد.

شرایط بازنشستگی جانبازان

- ❖ جانبازان نیز می توانند با ۲۰ سال سابقه بازنشسته شوند و به میزان درصد جانبازی از سنوات ارفاقی بهره مند گردند. بازنشستگی از این طریق شرط سنی ندارد و متقاضی با توجه به سنوات پرداخت حق بیمه و سابقه ارفاقی می تواند از مستمری برخوردار شود. برای تعیین سنوات ارفاقی جهت جانبازان درجه نقص عضو و از کارافتادگی (درجه جانبازی)

مبنای میزان سوابق اعطایی خواهد بود:

- ❖ جانبازانی که بین ۲۰٪ تا ۴۰٪ دارای نقص عضو یا کاهش توانایی باشند حداقل ۳ و حداکثر شش سال به سوابق آن ها اضافه خواهد شد.
- ❖ برای درجات بین ۴۰٪ تا از کار افتادگی کامل حداقل ۶ و حداکثر ۱۰ سال ارفاق خواهد شد.

شرایط بازنشستگی معلولان

- ❖ معلولان عادی می توانند با ۲۰ سال سابقه بازنشسته شوند و به میزان معلولیت از سابقه ارفاقی برخوردار گردند. شرط سنی برای آقایان معلول ۵۰ و برای خانمها ۴۵ سال می باشد.

نات ارفاقی به معلولین برای معلولیت های ناشی از کار و غیر ناشی از کار متفاوت است:

❖ درجات بین ۲۰٪ تا ۴۰٪ و تا از کارافتادگی کامل حداقل ۵ و حداکثر ۸ سال به تناسب درجات فوق به سوابق فرد اضافه می شود.

معلولین عادی غیر ناشی از کار:

❖ درجات بین ۲۰٪ تا ۴۰٪ حداقل ۲ و حداکثر ۳ سال با توجه به درجات به سوابق بیمه شده اضافه می شود.
❖ درجات بین ۴۰٪ تا از کار افتادگی کامل حداقل ۳ و حداکثر ۶ سال به تناسب درجات فوق اضافه خواهد شد.

شرایط بازنشستگی برای سایر اقشار:

❖ همه مشمولین سازمان تامین اجتماعی اعم از بیمه اختیاری، بیمه خویش فرما مانند بیمه کارگران ساختمانی، بیمه رانندگان، بیمه قالی بافی، بیمه مشاغل آزاد، بیمه هنرمندان و ... نیز مشمول موارد اعلام شده در بالا می باشند

شرایط درخواست بازنشستگی

❖ بازنشستگی و درخواست آن بعهده بیمه شده است و کارفرما نمی تواند بیمه شده را وادار به بازنشسته شدن کند و یا از بیمه تامین اجتماعی بخواهد که بیمه شده را بازنشسته کند.
❖ تنها یک استثنا وجود دارد: در مواردی که بیمه شده مرد دارای ۶۵ سال تمام و بیمه شده زن دارای ۶۰ سال تمام یا بیشتر از آن بوده و حداقل سابقه لازم و قابل قبول را در تاریخ تقاضای بازنشستگی داشته باشد، کارفرما می تواند بازنشستگی آنان را از بیمه تامین اجتماعی درخواست کند.

محاسبه مستمری بازنشستگی در تامین اجتماعی

❖ در تعیین میزان مستمری قابل پرداخت به بازنشستگان تحت پوشش بیمه تامین اجتماعی، دو عامل سابقه پرداخت حق بیمه و حقوق و مزایای مبنای کسر حق بیمه، نقش اساسی را ایفا می کند.
❖ برای تعیین میزان مستمری متعلقه به هر فرد بازنشسته، پس از محاسبه متوسط مزد یا حقوق بیمه شده، عدد بدست آمده در سابقه پرداخت حق بیمه ضرب شده و سپس عدد حاصله بر ۳۰ تقسیم می شود.
❖ متوسط مزد یا حقوق بیمه شده نیز از مجموع مزد یا حقوق مبنای کسر حق بیمه در آخرین دو سال اشتغال بیمه شده تقسیم بر عدد ۲۴ بدست می آید.
❖ به این ترتیب در واقع مزد یا حقوقی که بیمه شده در آخرین دو سال پایان کار خود دریافت می کند و حق بیمه ماهانه او بر مبنای آن محاسبه می شود، نقش مهمی در تعیین مستمری بازنشستگی دارد.
❖ همچنین بر اساس ماده ۱۱۱ قانون تامین اجتماعی مستمری از کارافتادگی کلی و مستمری بازنشستگی و مجموع مستمری بازماندگان در هر حال نباید از حداقل مزد کارگر عادی کمتر باشد. (این قانون مشمول افرادی می باشد که حداقل ۲۰ سال سابقه بیمه برای بازنشستگی دارند)

ماده ۸۲ برنامه ششم توسعه

حمایت های تامین اجتماعی از بازنشستگان

- ❖ بازنشستگان تحت پوشش بیمه تامین اجتماعی علاوه بر دریافت مستمری از این بیمه، از خدمات درمانی که در مراکز درمانی ملکی و مراکز درمانی طرف قرارداد تامین اجتماعی ارائه می شود، برخوردار هستند.
- ❖ استفاده از خدمات مراکز درمانی ملکی بیمه تامین اجتماعی در سراسر کشور برای بازنشستگان این بیمه و افراد تحت تکفل آنان رایگان است. بازنشستگان تامین اجتماعی همچنین در مراجعه به پزشکان و مراکز پزشکی طرف قرارداد این بیمه نیز با پرداخت مبلغ ناچیزی بعنوان فرانشیز از خدمات آنها استفاده می کنند.
- ❖ اجرای این طرح اختیار و قدرت انتخاب بازنشستگان برای مراجعه به مراکز درمانی ملکی بیمه تامین اجتماعی و بیمارستان های دانشگاهی و خصوصی را افزایش داده است.
- ❖ پرداخت عیدی، حق اولاد و حق عائله مندی، حق سنوات مزاد بر ۲۰ سال و ارائه کالابریگ کالاهای اساسی از دیگر اقداماتی است که از سوی بیمه تامین اجتماعی برای بهبود شرایط زندگی بازنشستگان تحت پوشش این بیمه انجام می شود.

نکات مهم در رابطه مستمری بازنشستگی

- ❖ سوابق بیمه ای خود را در یکی از شعب تامین اجتماعی متمرکز کنید و اگر در شعبه دیگری هم سابقه پرداخت حق بیمه دارید موضوع را به شعبه ای که در حال حاضر حق بیمه خود را به آن می پردازید، اعلام کنید.
- ❖ فرزندان پسر بازنشستگان تا سن ۲۰ سالگی و در صورت اشتغال به تحصیل و فرزندان دختر تا زمانی که شوهر اختیار نکرده و شاغل نباشند و تحت تکفل والدین قرار داشته باشند، می توانند به تبع والدین خود از خدمات درمانی تامین اجتماعی استفاده نمایند.
- ❖ چنانچه بیمه شده ای بیش از ۳۰ سال سابقه پرداخت حق بیمه داشته باشد، سوابق بیش از ۳۰ سال وی حداکثر تا ۳۵ سال در محاسبه مستمری وی منظور خواهد شد.
- ❖ در پرداخت مستمری به بازنشستگان تحت پوشش تامین اجتماعی محدودیت و سقفی وجود ندارد و متوسط مزد یا حقوق مبنای کسر حق بیمه در آخرین دو سال پایانی اشتغال بیمه شده، مبنای اصلی محاسبه مستمری استحقاقی بازنشستگی وی می باشد.

مدارک لازم برای درخواست مستمری بازنشستگی

- ❖ ارائه اصل و تصویر تمام صفحات شناسنامه و کد ملی
- ❖ تکمیل تقاضا نامه بازنشستگی